

impotentiam vel laborem ¹. Verum tuta conscientia sequi potest sententia auctorum excusantium a prohibitione permiscendi carnes cum piscibus eos qui edunt carnes non vi indulti, sed ob male affectam valetudinem ². Insuper fideles, qui, ratione affectae valetudinis, a lege ieiunii seu unice comestionis eximuntur, licite possunt in Quadragesimae diebus, quibus esus carniū per indultum permissus est, toties carnibus vesci quoties per diem edunt ³. Idem dicendum est de fidelibus, qui ratione aetatis vel laboris ieiunare non tenentur: qui scilicet praefatis diebus, toties quoties per diem edunt, carnibus vesci possunt ⁴: nisi contrarium ex indulto pateat ⁵.

428. Quoniam uniformitas in abstinentiis et ieiuniis pro tota America Latina utilissima est, summopere convenit, ut, ad minus in singulis regionibus latino-americanis, aut saltem in singulis ecclesiasticis Provinciis, aequalis omnino sit norma ieiunii et abstinentiae, servatis de iure servandis quoad indulta apostolica iam obtenta vel opportune postulanda ⁶.

429. Ad vitandas autem difficultates in observantia abstinentiae et ieiunii, et ad praecavenda peccata ex erronea conscientia, parochi et confessarii, prae oculis habitis normis a probatis auctoribus traditis, fidelibus accurate doctrinam Ecclesiae exponant, circa licitatem, qualitatem et quantitatem ciborum diebus ieiunii, praesertim in collatione serotina, quaenam praecipue sint et magis obviae causae excusantes; eisque insuper suadeant, ut, in casibus dubiis circa legem ieiunii, stent iudicio Confessarii.

¹ S. Off. 24 Martii 1841 et 23 Iunii 1875 (Coll. P. F. n. 2076).

² S. Poenit. 9 Ian. 1899 (Anal. Eccl. VII. pag. 500).

³ S. Poenit. 16 Martii 1882 (Coll. P. F. n. 2078).

⁴ S. Poenit. 24 Febr. 1819 (Coll. P. F. n. 2063).

⁵ S. Poenit. 27 Maii 1863, ap. Gury, edit. XIII, Palmieri, I. n. 514.

⁶ V. Appen. n. CXXI.

CAPUT VIII.

De sacris Ritibus et de Rituali.

430. Cum cultus Deo debitus, non in interna solum animi adoratione repositus sit, sed, natura ipsa impellente, exterius etiam et publice manifestari debeat, propterea pia mater Ecclesia curam maximam semper adhibuit in sacris determinandis moderandisque ritibus, quibus sanctae nostrae religionis cultus continetur. Itaque, quaecumque ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri aequum est. Episcopi igitur caveant, ne Sacerdotes ritus alios aut alias caeremonias et preces adhibeant, praeter eas, quae ab Ecclesia probatae, ac frequenti et laudabili usu receptae fuerint ¹.

431. Missali et Caeremoniali nihil addi, minui vel immutari potest; sed omnia, in eodem Missali et Caeremoniali praescripta, servanda sunt ². Idem dicendum de Pontificali Romano. Partem aliquam demere ex aliquo ritu, salvis reliquis eiusdem ritus partibus, non est privati viri; sed auctoritas intercedat necesse est Romani Pontificis ³. Neque fas est privata auctoritate, vel ex verae etiam devotionis zelique affectu, novum ritum inducere ⁴: nec sunt alterandae rubricae ob devotionem populi.

432. Decreta a S. Rituum Congregatione emanata, et responsiones quaecumque ab ipsa propositis dubiis scripto formaliter editae, eandem habent auctoritatem,

¹ Conc. Trid. sess. 22. c. 5; sess. 22 de obs. et evit. in celebr. Miss.

² Clem. VIII. Const. *Cum novissime*, 14 Iun. 1600.

³ Bened. XIV. Const. *Allatae*, 26 Iul. 1755.

⁴ Bened. XIV. Const. *Cum ut recte*, 27 Iul. 1755.

ac si immediate ab ipso Summo Pontifice promanaverint, quamvis nulla facta fuerit de eisdem relatio Sanctitati Suae¹; et derogant cuicumque contrariae invectae consuetudini, etiam immemorabili, et obligant quoad conscientiam; tamen, quoties ex prohibitione alicuius inveteratae consuetudinis in aliqua ecclesia vigentis, timetur grave aliquod incommodum, seu admiratio populi et scandalum, Episcopi prudentissime agant, et, si opus sit, recurrant ad Sanctam Sedem².

433. Ordinarius stricte tenetur opportunis remediis providere, ut rubricae et S. Rituum Congregationis decreta rite serventur. Si autem aliquod dubium occurrat, recurrat ad eandem S. R. Congregationem pro declaratione; nequit enim Episcopus tamquam iudex definire dubia liturgica aut ritus immutare³.

434. Magistri caeremoniarum, alique, qui vident in ecclesiis functiones non peragi iuxta rubricas, nec observari decreta et resolutiones S. Rituum Congregationis, adeant loci Ordinarium, qui opportunis remediis providebit⁴.

435. Parochi, concionatores et catechistae, opportune sacrorum rituum et caeremoniarum significationem populo exponere curent, ut fideles, maiori cum reverentia et animi devotione, sacris intersint.

436. *Memoriale Rituum*, a Benedicto XIII pro parvis ecclesiis editum, servetur in omnibus ecclesiis parochialibus⁵, et praevia licentia S. Sedis⁶ etiam

¹ S. R. C. 23 Maii 1846 (n. 2916).

² S. R. C. 3 Aug. 1839, ad 1 (n. 2792); 11 Sept. 1847, ad 13 (n. 2951).

³ S. R. C. 17 Sept. 1822, ad 1 (n. 2621); 11 Iun. 1605, ad 1 (n. 179);

21 Martii 1671, ad 2 (n. 1420).

⁴ S. R. C. 17 Sept. 1822, ad 1 (n. 2621).

⁵ S. R. C. 23 Maii 1846, ad 1 (n. 2915); 22 Iul. 1848, ad 5 (n. 2970).

⁶ S. R. C. 23 Martii 1876 n. 3390.

a rectoribus aliarum ecclesiarum, in quibus verificentur conditiones *parvarum ecclesiarum*. Igitur, circa usum huius *Memorialis Rituum*, parochi et capellani hanc normam a Sancta Sede praescriptam sequantur: *Si Ecclesiae sufficiens Clerus suppetat, peragant functiones iuxta Missale Romanum: si tres aut quatuor Clericos tantum habeant, utantur Memoriali Rituum Benedicti XIII*¹.

437. In obeundis functionibus parochialibus, servari debent caeremoniae Ritualis Romani: cuius observatio, si alicubi non sit introducta, debet introduci². Et quoniam prodierunt nonnullae formulae benedictionum a Sancta Sede haud approbatae, monemus omnes sacerdotes, illis tantum benedictionibus uti licere, quae Rituali Romano sunt conformes³.

438. Ut necessaria uniformitas in rebus liturgicis facilius observetur, decernimus, ut fiat, pro nostris ecclesiis, specialis Appendix ad Rituale Romanum, in qua habeantur ea, quae ad aedificationem fidelium, nec non ad sacerdotum instructionem conducere visa fuerint: eaque Appendix, priusquam publicetur, Sanctae Sedis approbationi subiiciatur⁴.

CAPUT IX.

De Musica sacra.

439. Hymnorum et psalmodiarum cantus ad Christi Crucifixi gloriam spectat et honorem, ut omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Unde, qui cantum ecclesiasticum de medio

¹ S. R. C. 7 Dec. 1888, ad 17 (n. 3697).

² S. R. C. 24 Febr. 1680, ad 7 (n. 1643).

³ S. R. C. 7 April. 1832, ad 4 (n. 2689).

⁴ Cfr. Conc. Prov. Quebecen. l. an. 1851, art. 6.

tollunt, Christi magnificam gloriam obscurant, dulce curarum levamen evertunt, ordinis ecclesiastici hierarchiam confundunt, pulchritudinem ornatumque admirabilem Christi Sponsae fodeant¹.

440. Cantus et soni graves sint, pii ac distincti, et domui Dei ac divinis laudibus accommodati, ut simul et verba intelligantur, et ad pietatem auditores excitentur². Cantilenae omnes, quae risum vel scandalum pariunt, quin potius devotionem foveant, utpote repugnantes rubricis, tolli omnino debent³.

441. Cantores, ubi fieri potest, clerici sint: omnino autem in choro clericalibus vestibus et superpelliceo utantur⁴. In processionibus autem cantores sive musici nequeant incedere commixti cum Clero, in habitu laicali. Laici cantores religiosi sint et integritate morum commendabiles: irreligiosi autem et scandalosi minime admittantur.

442. Symphoniae tolerari poterunt, ubi earum usus iam receptus est, dummodo graves sint, et earum prolixitudine aut diuturnitate taedium et fastidium non afferant iis, qui adsunt in choro, vel altari, in Vesperis aut in Missa, inserviunt⁵.

443. Damnamus abusum, quo in musica mutatur notabiliter textus Sacrarum Scripturarum, mutilando, anteponendo, postponendo et alterando verba et sensum illarum, et adaptando eas modulationi, ita ut non musica Scripturae, sed haec illi inservire videatur⁶.

¹ Cfr. S. August. in Ps. 148. S. Ioan. Chrysost. in Ps. 41. n. 1. Conc. Baltim. III. an. 1884, art. 114.

² Acta Eccl. Mediolan. I. pag. 28.

³ S. R. C. 16 Ian. 1677, ad 7 (n. 1588).

⁴ Acta Eccl. Mediolan. I. pag. 28.

⁵ Bened. XIV. Const. *Annus qui hunc*, 19 Febr. 1749.

⁶ S. R. C. 21 Febr. 1643, ad 1 (n. 825).

444. Musica instrumenta adhiberi possunt, dummodo tamen cantantium vocem corroborent et sustineant, minime vero ut opprimant et sepeliant, et solummodo ad vim verborum cantui adiciendam, ut magis magisque audientium mentibus eorum sensus infigatur, commoveanturque fidelium animi ad spiritualium rerum contemplationem, et erga Deum divinarumque rerum amorem incitentur¹. Qua in re, prae oculis habeatur Instructio S. Rituum Congregationis diei 7 iul. 1894, de musica sacra, et accurate serventur similia decreta eiusdem Congregationis².

445. Non attendere in Missae celebratione ad cantum in Missali impressum, sed quamdam cantilenam traditionalem sequi, nullibi adnotatam, ideoque ad arbitrium variabilem, non est uti consuetudo legitima retinenda, sed uti corruptela extirpanda. Adhiberi autem debent in cantu gregoriano editiones a S. Rituum Congregatione adprobatae, vel exemplaria, quae authentico testimonio Ordinariorum cum illis cohaerent³.

446. Editio Gradualis a S. Rituum Congregatione accuratissime revisa, approbata atque authentica declarata, magnopere locorum Ordinariis, iisque omnibus, quibus musices sacrae cura est, commendatur, ut, cum in caeteris, quae ad sacram liturgiam pertinent, tum

¹ Bened. XIV. Const. *Annus qui hunc*, 19 Febr. 1749.

² V. Appen. n. LXXXII.

³ S. R. C. 14 Martii 1896, ad dubium: « Utrum intonationes Hymni angelici ac Symboli, nec non singulae modulationes a Celebrante in Missa cantata exequendae, videlicet Orationum, Praefationis, Orationis Dominicae etc. cum relativis responionibus ad chorum pertinentibus, ex praecepto servari debeant prout iacent in Missali; an mutari potius valeant, iuxta consuetudinem quarundam Ecclesiarum? » respondit: « Affirmative ad primam partem; Negative ad secundam; et quantumque contrariam consuetudinem esse eliminandam, iuxta decretum in una de Guadalaxara diei 21 Apr. 1873 » (n. 3891).

etiam in cantu, una cunctis in locis ac Dioecesibus eademque ratio servetur, qua Romana utitur Ecclesia.

447. In omnibus Seminariis instituatür et foveatur schola cantus liturgici et religiosi.

448. Cantica religiosa popularia nulla permittantur, nisi de licentia Ordinarii, qui omnino curet, ut diligenter examinentur, tum ex parte doctrinali et litteraria, tum ex capite artis musicae; et nihil permittant a gravitate et sanctitate divini cultus quomodolibet alienum.

449. In missa solemnī, cantiones omnes in lingua vulgari prohibitaē sunt: et nihil intra Missarum solemnīa cani debet, nisi ex Missali et ex Missa propria diei desumptum. Cantus *Tantum ergo* vel alicuius antiphonae de SS. Sacramento, in Missis solemnibus post elevationem et *Benedictus*, permittitur¹.

450. Mulieres in canentium choro, nisi habeatur legitima licentia, non admittantur. Monialibus tamen, et aliis piis feminis in communitate viventibus, licitum est sacras functiones cantu liturgico prosequi.

CAPUT X.

De praecipuis devotionis exercitiis.

451. Inter saluberrima devotionis exercitia, summo opere commendamus frequentem sacramentorum Poenitentiae et Eucharistiae receptionem, quotidianam pro viribus Sacrosancti Missae Sacrificii auditionem, SS. Rosarii recitationem, et propriae conscientiae discussionem, cum actu contritionis.

452. Exercitium Viae Crucis, ut quam frequentius,

¹ S. R. C. 14 Apr. 1753, ad 6 (n. 2424); 22 Maii 1894 (n. 3827).

praesertim in ecclesiis parochialibus, fiat, enixe commendamus. Et quoniam, ex defectu observantiae conditionum in erectione Viae Crucis, fideles non raro privantur indulgentiis huic piae exercitationi concessis, parochi et rectores ecclesiarum prae oculis habeant decreta Sanctae Sedis, illaque diligenter observent.

453. Religiosa consuetudo B. Mariam Virginem ter in die salutandi, ad certum campanae signum, vulgo *Angelus Domini*, antiqua est, salutaris et indulgentiis cumulata: ideoque curandum est, ut ab omnibus fidelibus diligenter servetur.

454. Consociationi familiae christianae, sub protectione Sacrae Familiae, Iesu, Mariae, Ioseph, cuius cultus magno semper in honore habitus fuit, piorum virorum studio excitatae, a Pio IX olim recognitae et suprema nuper auctoritate ad novam formam redactae, illud est salutare propositum, nimirum familias christianas aetiori pietatis vinculo Sacrae Familiae devincire; quare consociationem hanc omni sollicitudine constituere ac promovere debent omnes parochi, ut Iesus, Maria, Ioseph, familias sibi deditas, tamquam rem propriam, apprime tueantur et foveant, iuxta Apostolicas Litteras Leonis XIII *Neminem fugit*, diei 14 Iunii 1892, et *Quum nuper*, diei 20 Iunii 1892¹.

455. Orationes ante et post prandium, apud familias vere christianas fieri solitas, omnino laudamus et commendamus; et volumus, ut parochi et alii sacerdotes hanc christianam praxim verbo et exemplo instaurare curent.

456. Parochi sedulo adlaborent, ut publica devotionis exercitia, christianis moribus et religiosis ac probatis traditionibus regionis magis adaptata, ad antiquum

¹ V. Appen. n. LXXIV.

pietatis et verae religiositatis splendorem et vigorem instaurentur; et frequenter commoneant fideles sibi commissos, ut, in spiritu et veritate, non autem in sola externa ostentatione, Deum ac Sanctos eius colere studeant.

457. Devotae peregrinationes ad sanctuaria in regione celebriora, et processiones extraordinariae summa religione fiant. Idecirco, volumus ut, praevia licentia Ordinarii, per opportunas et pias hortationes, tempestive a parochis ita praeparentur, ut occasiones evadant spiritualis populorum renovationis in fide et pietate, praesertim per accessum ad sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae.

458. Et quoniam, in exercitiis devotionis, quaelibet immutatio haud necessaria, et quilibet praesertim novitatis pruritus persaepe causa efficitur languoris spiritus christiani in parochia, ubi stabilitas publicae devotionis et pietatis quasi traditionalis relaxatur; prohibemus omnibus parochis et sacerdotibus, ne sive insolita pietatis exercitia, sive novas sodalitates introducant, absque expressa Ordinarii licentia ¹.

CAPUT XI.

De devotionis exercitiis non approbatis.

459. Ne in ecclesiis, praesertim occasione Quadraginta Horarum, libelli adhibeantur, in quibus, vel in Sanctorum Litanis peculiarium Sanctorum nomina addita conspiciuntur, vel unus aut alter versiculus in precibus desideratur, prohibemus ne adhibeantur libelli, nisi editionibus authenticis sint plene conformes.

¹ Cfr. Conc. Prov. Colocen. an. 1863, tit. 6. cap. 12.

460. Praeter Litanias SS. Nominis et SS. Cordis Iesu, B. Mariae Virginis *Laurentinas* nuncupatas, et Sanctorum, quae in libris liturgicis habentur, nullae aliae a Sancta Sede approbatae censeantur, nisi omnino constet de speciali aliquo indulto apostolico. Prohibetur etiam quaevis additio vel immutatio in Litanis approbatis ¹. Hinc Ordinarii non sinant alias litanias publice recitari, nisi praedictas, vel alias, si quae a Sancta Sede approbentur: possunt tamen, immo tenentur, alias seu novas litanias examinare, et, quatenus expedire putent, approbare; at non nisi pro mere privata atque extraliturgica recitatione ².

461. Orationes et exercitia devotionis, quae aliquid insolitum continent, vel quae spiritum novitatis fovere videntur, etiamsi habeant *imprimatur* alicuius Curiae Dioecesanæ (quod *imprimatur* non raro suspectum seu opus falsarii esse potest), nullo pacto adhibeantur in ecclesiis vel oratoriis, absque expressa licentia Ordinarii loci; qui, praevia accurata revisione per seipsum vel per censores scientia et maturitate commendabiles, quid in Domino expedire iudicaverit, respondebit, exposito etiam, si opus fuerit, voto Metropolitanæ. Quod si casus difficilis et gravis videatur, ab omni definitivo iudicio absteineat, et rem totam Sanctae Sedi subiciat. In re tanti momenti, non faciles sint Ordinarii et censores dioecesani librorum, et prae oculis habeant gravissimum monitum Supremae Congregationis S. Officii, diei 13 Ianuarii 1875 ³.

462. Quoad cultum Vultus SS. Redemptoris, vulgo *la Santa Faz*, aut *el Santo Rostro*, omnino servetur decre-

¹ S. R. C. 14 Aug. 1858, ad 3 (n. 3074).

² S. R. C. 20 Iun. 1896 (n. 3916).

³ Vide supra, art. 157.

tum eiusdem Supremae Congregationis diei 4 Maii 1892; ideoque sciendum est, quod Sancta Sedes « favere minime intellexit, multoque minus, sive directe sive indirecte, approbationem dare speciali distinctoque cultui, adorabili Vultui Redemptoris tribuendo »: sed « unice venerationi favere intellexit, iam ab antiquis temporibus, erga imaginem Vultus Divini Redemptoris, aut eiusdem imaginis exemplaria, habitae, ut in fidelium mentibus ex veneratione contemplationeque praedictae imaginis, passionum Christi magis in dies memoria succrescat, eorumque in cordibus dolor culparum, ardensque desiderium iniuriis Divinae Maiestati illatis reparandi, augetur »¹.

463. Parochi totis viribus fideles sibi commissos avertant a profanationibus sincerae devotionis, quae non raro, cum gravissima irreverentia erga Deum et Sanctos eius, fiunt in nonnullis sanctuariis suburbanis, quibusdam anni diebus. Compertum igitur habentes, in praefatis sacellis, quae maiorum pietas, vel in suburbis vel in campis, Deo dicaverat, festa concelebrari, ubi evidenti scandalo ac animarum detrimento flagitia a perditis hominibus et multae patrantur actiones peccaminosae, mandamus, ne, absque Curiae episcopalis venia et sub poenis arbitrio Ordinarii infligendis, sacris officiis inserviendi causa, sacerdotes illuc se conferant².

CAPUT XII.

De Exequiis et suffragiis pro Defunctis.

464. Sanctum est et salubre catholicae Ecclesiae institutum, ut mortuorum funera et exequiae piis pre-

¹ Coll. P. F. n. 2205.

² Conc. Prov. Neogranat. an. 1868, tit. 5. cap. 7.

cibus et officiis celebrentur, tum ad publice testandam fidem, qua credimus illorum corpora *resurrectura et in aeternitate mansura*¹, tum ad eorum animas, si forte purgatorii poenis detineantur, sublevandas et expiandas.

465. In exequiis et suffragiis, accurate serventur praescriptiones Ritualis Romani et decreta Sanctae Sedis: atque omnino devitetur quidquid superstitionem et mundanam vanitatem aut levitatem sapiat.

466. Igitur, in exequiis solemnioribus, eliminetur omnis vana pompa et apparatus, qui templi Dei sanctitati et maiestati cognoscatur non congruere; potissimum autem arceantur inscriptiones, figurae sive effigies defuncti, emblemata et symbola, quae aliquid indecorum innuant vel christiano homini non conveniens.

467. Ecclesiae ritus iubet fidelium cadavera, utcumque, sive ad ecclesiam, sive ad coemeterium deferantur, semper a sacerdote esse associanda. Si autem, iniuria legum civilium, alicubi prohibetur quominus cadavera ad ecclesiam deferantur, Parochus saltem in domo ipsius defuncti officium defunctorum persolvere curet. Abusus igitur sepeliendi defunctos privatim, sine lumine, Cruce et parochio, tolerari non debet². Tolerari tamen potest usus currus, super quo imponatur fere-trum, equis vehendum ad ecclesiam vel coemeterium: quo casu parochus et clerus funus ducere possunt, sacris vestibus induti, erectaque Cruce³.

468. Sepulturam pauperum, quibus nihil superest vel ita parum, ut propriis impensis humari non possint, sedulo commendamus caritati parochorum, qui

¹ S. Aug. de cura pro mort. c. 18.

² S. C. EE. et RR. 28 Ian. 1650, ap. Adone, Syn. Can. III, n. 2135.

³ S. R. C. 5 Martii 1870 (n. 3212).

de eorum ecclesiastico funere curam habeant, ita ut, iuxta normas canonicas, gratis omnino sepeliantur; item, debita lumina, suis impensis, si opus fuerit, adhibeant sacerdotes, ad quos defuncti cura pertinet, vel aliqua pia Confraternitas, si adsit, iuxta loci consuetudinem: denique curet parochus, per se vel per alium, Missam, praesente cadavere, pro singulis defunctis pauperibus celebrare ¹; ad normam decreti S. R. C. 12 Iunii 1899 ².

469. Oratio funebris, si quae habenda sit, non domi aut alio eiusmodi loco, sed in ecclesia, a sacerdotibus tantum et nullo pacto a laicis, habeatur ³. « *Nemini quemquam in funere laudare liceat, nisi et eum, quem laudare velit, Episcopus dignum censuerit, et laudationem scriptam ante probaverit. Liceat tamen in funere concionem habere, quae tota referatur ad humanam miseriam fidelium oculis proponendam, omnesque ad vigilandum cohortandos, ne, cum venerit Dominus, hora qua non putarint, inveniat eos dormientes* » ⁴.

470. Curent Episcopi, ut Missae, orationes, aliaque pietatis opera, quae pro fidelibus defunctis persolvi debent, non perfunctorie, sed diligenter a sacerdotibus peragantur. Parochi vero et concionatores non omitant hortari populum, ut frequenter in precibus suis defunctorum meminerint, et pro animabus ipsorum divinam implorent misericordiam, eumque edoceant quanam sit catholica doctrina de vita futura, de suffragiis pro defunctis, et de iure Ecclesiae quoad funera filiorum suorum.

471. Laudamus quidem devotionem fidelium nostra-

¹ Rit. Rom. de exeq. Cfr. Mach, Tes. del Sac. n. 389.

² Decr. Auth. n. 4024.

³ Cfr. Syn. Ostien. et Veltren. an. 1892, p. 3. art. 2.

⁴ Acta Eccl. Mediolan. I. pag. 32.

rum regionum, quoad responsoria, quae pro suis defunctis recitanda vel cantanda curant, mense praesertim Novembris; sed volumus, ut Episcopi hac in re sedulo invigilent, et, si quos abusus deprehenderit, tum circa modum seu ritum huiusmodi responsoriorum, tum circa eleemosynas pro unoquoque responsorio accipiendas, tum circa personas pro quibus suffragia postulantur, illos prudenter ac efficaciter e medio tollere satagent, collatis, si natura abusus id expostulet, omnium Episcoporum provinciae consiliis ¹.

472. Feretrum, in quo reconditur corpus puellae aut pueri inuuptorum, panno ex lana vel ex serico albo, in signum virginitatis, cooperiendum non est. Ubi autem huiusmodi consuetudo invaluerit, ita ut facile nequeat immutari, tolerari potest, ut fascia nigri coloris, non tamen in modum crucis, superponatur panno albo; ita tamen, ut in quatuor lateribus appareat, quo fideles agnoscant defunctum egere suffragiis, et Ecclesiae precibus etiam proprias adiungant ².

473. Quoad ecclesiasticam sepulturam, accurate servantur canonicae praescriptiones, et decreta huius Concilii Plenarii, tit. XIV, cap. III.

¹ Cfr. decr. S. R. C. 16 Iunii 1893, ad 6 (n. 3804); 22 Maii 1896 (n. 3909).

² S. R. C. 31 Aug. 1872 (n. 3263). Cfr. Mach, Tes. del Sac. n. 390.